

„JÓ KAPCSOLAT ÉS IGAZI EMBERI VISZONYULÁS VAN JELEN”

ROMA HITKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

M. Attila (35 éves), Hódmezővásárhely

Kérlek, meséld a szüleidről, gyerekkorodról!

A szüleim mindkét részről sokan voltak testvérek, a testvéreik közül már van, aki meghalt. Mivel nagycsaládosok voltak, a szegénység és a rossz szociális körülményeik miatt nem volt lehetőségük továbbtanulni. Fiatal koruktól dolgoztak. Édesanyám a korábbi konzervgyárban dolgozott, édesapám pedig – fiatal kora ellenére – be tudott kerülni az akkori Alföldi Porcelángyárba. Hosszú évtizedekig dolgoztak mindketten: 25 illetve 30 éves munkaviszony után az egészségi állapotuk megromlott, leszálalékolták őket. Mindketten rokkantnyugdíjasok. Édesapám már nyugdíjasként még 1994-ben részt vett egy mezőgazdasági képzésen, ami mezőgazdász szakképesítést jelentett.

Az én fiatalkorom már teljesen más körülmények között zajlott. Mondhatni, hogy nagyon jó gyerekkorom volt, hárman vagyunk testvérek. A lehetőségekhez mérten mindent biztosítottak számunkra. Kifejezetten figyeltek arra, hogy ne olyan helyzetben nőjünk fel, mint ők. Törekedtek arra, hogy mindhárman tovább tudjunk tanulni, szakmát szereve kitörjünk abból a régi, tradicionális, hátrányos életvitelből, amit az ő generációjuk átélt.

Milyen közösségeknek voltál a tagja gyerekkorodban?

Gyerekkoromban jártam egy játszókörbe, ami alsó tagozatban volt. Itt lényegében verseket, prózát olvastunk, tanultunk. Nagy szerepet játszott ez, mivel azóta is közel áll hozzám az irodalom. A versek egy életen át elkísértek, és remélem, a továbbiakban is így lesz ez. Kamasz koromban volt egy nem kifejezetten nagy létszámú baráti társa-

ság, amely szinte napi, heti rendszerességgel összejárt, különféle programok kapcsán. Rendkívül jó társaság volt, nagyon sokféle programot szerveztünk. Megmaradva a realitás talaján próbáltuk kivitelezni azt, hogy ne csak a buli, hanem a műveltség fejlesztése, fontos ismeretek elsajátítása is helyet kapjon. Ez a társaság mintegy három-három és fél évig működött. Ezt követően évente, kétévente találkoztunk. Ezek közül az emberek közül sokan nem itt helyben laknak. Az országban itt-ott élnek, sokaknak családjuk van, nagyon sokan elhagyták az országot, kimentek külföldre szerencsét próbálni, egy jobb élet reményében. Két éve volt egy találkozó, ahol csak az emberek negyede jelent meg. Egyéb közösségben nem vettem részt.

Jelenleg milyen közösségeknek vagy a tagja?

A civil szerveződések közül 1996-ban megalakult a hódmezővásárhelyi Roma Demokraták Szövetsége, ennek megalakulásakor megválasztottak engem a szervezet vezetőjének. Ez immár 12 éve működik Hódmezővásárhelyen és annak közigazgatási területén. Jelenleg is vezető vagyok. Különböző közösségi célú programokat próbálunk, próbáltunk szervezni.

A másik ilyen szerveződés a szó szoros értelmében egészségügyi szervezet. Érdekképviselői szervként működött. Egy országos szervezet volt, a Magyar Izombetegek és Fogyatékkal Élők Országos Szervezete. Más jellegű volt, mint a roma szervezet. Maga az a tény, hogy valakinek van ilyen betegsége, azt jelenti hogy megváltozott munkaképességűvé válik. Ezeknek az embereknek a kizárólagos érdekképviselői szerve voltunk.

Ezen kívül a Roma Polgári Védelem nem olyan régi kezdeményezés. Ez egy hivatalos polgári védelmi szervezet. 2007-ben alakult, illetve fogalmazódott meg ennek az igénye. Ez egy nagyobb jelentőségű program, két része van, foglalkoztatás és oktatás. Az előnye várhatóan az lesz, hogy képes lesz integrálni a részt vevő személyeket a foglalkoztatás és az oktatás révén. Ez a két dolog együttműködve lehet rá képes. Országos szintű program. Egyéb civil szerveződésben nem veszek részt.

Vallási jellegű közösségeket tekintve a hódmezővásárhelyi Hit Gyülekezete ún. roma gyülekezetének vagyok a tagja. Itt azok a keresztények vannak, akik a Hit Gyülekezetének alaptételeit elismerik. Nem kötelezettségről van szó természetesen, ezt szeretném hangsúlyozni. Ez egy heti program, időnként hetente kétszer is van istentisztelet. 80 fő körül van a tagok száma.

Le kell mondanod valamiről ezek miatt a közösségek miatt?

Nem. Mindig is próbáltam olyan feladatokat ellátni, melyek egyéb elfoglaltságaim időben nem érintik. Nem volt még olyan feladat, amit ezek miatt a programok miatt ne tudtam volna ellátni.

Hozzájárulnak ezek a te személyes boldogságodhoz?

Igen. Talán sorrendbe tenném. A Roma Demokraták Szövetségének kapcsán kifejezetten fiatalon vállaltam szerepet a politikában. 22 éves voltam, mikor kisebbségi önkormányzati képviselőnek választottak. A hódmezővásárhelyi roma érdekképviselőlet nem igazán volt megfelelő, és ez ösztönzött arra minket a szervezet többi résztvevőjével, hogy megfogalmazzunk egy olyan programot, melyet meg is tudunk valósítani és képesek legyünk segíteni másokon. Ezt az utóbbit szeretném kihangsúlyozni: mindig is nagy figyelmet fordítottam mások segítségére, kifejezetten szeretek másokon segíteni. Természetesen nem örülök annak, ha valaki segítségre szorul, de ha ez megtörténik, igenis azt mondom, hogy mindenkinek segíteni kell mindenféle faji és nemzetiségi tekintet nélkül. Szerepet játszik nálam a betegek érdekképviselőlete, a Roma Polgári Védelem kapcsán pedig az integrálódást elősegítő program nyújthat segítséget sokak számára. Nagyon fontos, hogy nemcsak oktatással, hanem ezen emberek foglalkoztatásával szeretnék jobba tenni az emberek életét. A munkára való ösztönzésnek bűnmegelőzési szerepe is van.

Melyik számodra a legfontosabb közösség?

Ami legközelebb áll a szívemhez, az a Hit Gyülekezete, illetve az abban való részvétel. Ez egy roma gyülekezet. Most lesz két éve, hogy megalakult. A Hit Gyülekezetének négy éve vagyok tagja. Ennek a dolognak kifejezetten bibliai szemlélete van. A legfontosabb a Jézus Krisztusban való hit és a megváltás. Akik először hallanak erről, nem igazán tudják, miről van szó. Ez egy pünkösdi karizmatikus gyülekezet, egyházként működő szerv, amely több mint 25 éve működik. Már a rendszerváltás előtt is működött, csak akkor kisebb létszámmal. Amióta bekerültem ebbe a közösségbe, mind gondolkodásban, mind a mindennapi élet teendői során másképp viselkedem.

Kifejezett arra gondolok itt, hogy az életszemléletem változott meg. Természetesen nem egy elvont, hagyományos szellemiségtől elérő gondolkodásmódról van itt szó. Ebben a közösségben nemcsak a gondolkodásmódbeli változás a jelentős, hanem a jó kapcsolat és az igazi emberséges viszonyulás van jelen, ami nemcsak az országban, hanem a világban is ritkaságszámba megy mostanában.

Hányan vagytok ebben a közösségben és mennyi az aktív tagok száma?

Akik kifejezetten aktívan járnak – vagyis minden héten eljönnek –, azok száma 20-25 fő. Az összes tag pedig 80-100 fő. Ők esetenként jelennek meg az istentiszteleteken. Közösségformáló ereje is van ennek a szervezetnek. Vannak olyan emberek köztünk – akiket korábban is ismertem –, akik nem a jogi formák betartása mellett éltek életüket, és az ő életükben is nagy változást hozott ez a közösségformáló erő.

Ha jól értem, két éve vált ki a roma hitgyülekezet magából a Hit Gyülekezetéből. Miért történt ez?

Helyesbítenék, ezt a kérdést nagyon sokan feltették nekem is és a közösség többi tagjának is. A mi csoportunk a hitközösségből került ki, és a romák maguk alakították.

A romákban fogalmazódott meg ez az igény?

Igen, saját igényből született a dolog, és megfelelő szervezéssel történt, melyhez természetesen az országos főpásztor, N. Sándor is hozzájárulását adta.

Melyek a csatlakozás leggyakoribb motivációi?

Vannak, akik láttak bibliai témájú filmeket, ismerik Jézus cselekedeteit, így például főként a gyógyulásokra gondolok. Vannak olyan dolgok, melyek Jézus segítségével valósulnak meg. Vannak olyan dolgok, amelyek a mindennapi életben jelen vannak, van aki látja, és van, aki nem akar ezzel szembesülni.

Vannak a roma Hit Gyülekezeten belül kisebb közösségek, klikkek?

Kifejezetten ilyen kisebb csoportosulások nincsenek, de olyan programok vannak, mint közös ebéd, a többiek megvendéglése. Ilyenkor összejönnek a közösség tagjai, mindenki hoz magával ételt vagy süteményt, és ezt közösen fogyasztjuk el. Különálló csoportosulások nincsenek.

Mesélj nekem a közösségen belül számodra legfontosabb két emberről!

Az egyik ilyen ember K. Józsi, aki két éve van jelen a közösségben. Ténylegesen a Biblia szerint éli az életét. Természetesen ez nem kötelezettségeket szab, hanem a megfelelő életre buzdít. 34 éves, kétgyermekes édesapa. Régen alkalmi munkából élt, nem tudott elhelyezkedni. Mióta a közösség tagja, aktív munkahelye van. Hozzá az vitt közel, hogy rendkívül igazságos, és igen magas szintű toleranciával rendelkezik.

Találkoztok a gyülekezeten kívül is?

Vele találkozom legtöbbször, hiszen szomszédok vagyunk. A szomszéd épületben lakik. Általános mindennapi dolgokról beszélünk, sokat beszélgetünk Istenről, és Isten munkájáról.

Van valamiféle hierarchia a közösségen belül?

Igazi keresztény szellemiségű emberek között ilyen nincs. Úgy gondolom, ilyennek nem is szabadna lennie. Isten számára minden ember egyforma. Olyan megkülönböztetés nincs, ami mondjuk anyagi vagy egyéb alapon történne.

Milyen gyakran van szó ügyeokről, társadalmi problémákról?

Azt hiszem, ezekkel a dolgokkal foglalkozni nagyon fontos – hangsúlyoznám –, hogy itt nem politikáról van szó. Mind a társadalmi, mind az aktuális társadalmi-gazdasági problémákkal fontos törődni. Ennek a jelentősége, hogy az Istenbe vetett

hit átsegít minden nehézségen. Úgy gondolom, fontosak ezek a beszélgetések, még akkor is, ha nem kifejezetten vallási dolgokról van szó. A mindenkori problémák megbeszélését nem zárja ki – azt hiszem – semmilyen közösségben való részvétel... Természetesen szoktunk ezekről a dolgokról beszélni.

És ki a másik fontos személy számodra a közösségen belül?

Ez az illető budapesti, és onnan jár le a hódmezővásárhelyi gyülekezetbe. Mint lelkipásztor van jelen nálunk. Az ő személyisége és szellemisége is sok erőt ad a közösség tagjainak. Egy pásztornak a legfontosabb célja, hogy hirdesse az evangéliumot. Ő az a személy, akivel olyan dolgokat tudunk elsajátítani, amire hétköznapi embernek nincs lehetősége. Nekem ezek a dolgok kifejezetten fontosabb. Ő is kifejezetten toleráns és igazságos, és őt illetően sem mondanám, hogy létezne alá-, fölérendeltség köztünk. Egyébként az a személy, aki nem is szereti az ilyen megkülönböztetéseket. L. Zoltánnak hívják és 42-43 éves. Jó családapa, minden egyes beszélgetéskor emlegeti a családját, ami a helyi gyülekezet szempontjából azért fontos, mert olyan tanácsokat ad a helyes gyereknevelésről, melyek mindenképpen jó hatással vannak azokra, akiknek van gyerekük. Kifejezetten építő szellem és egyéniség, akinek már a személye miatt is többen vannak ebben a közösségben.

Meghatározó tagja a közösségnek?

Igen, abszolút.

Vele beszéltek társadalmi kérdésekről?

Minden témakörrel szó esik. Próbálja ösztönözni a gyülekezet tagjait, hogy vigyázzanak, melyek azok a lépések, amelyeket meg kell tenni az aktuális problémák kapcsán. Azt gondolom, fontos pásztorként azt is elmondani, ami minket, embereket itt a Földön érinthet. Nem hiszem, hogy ki van az kötve, hogy egy pásztor szigorúan hitbéli kérdésekről beszélhet csak.

Van olyan ember, aki a családon és a gyülekezeten kívül nagyon fontos számodra?

Természetesen van, a legfontosabb mint barát, budapesti és H. Tamásnak hívják.

Roma származású?

Nem, nem roma származású. Vele – mivel pesti – ritkábban találkozunk. Nem tagja a gyülekezetnek, de nagyon keresztény személyiség. Nagyon fontos ez, mert a beszélgetéseink, találkozásaink alkalmával sokat tudok meríteni belőle. Négy lánygyermek édesapja. Gyermekkorában sajnos egy véletlen baleset folytán elveszítette az egyik lábát. Nagyon sok problémával kellett megküzdenie, melyekkel a keresztény szellemisége által sikerült megküzdenie. Rendkívül fontos számomra az ő véleménye, javaslata. Az egészségügyben dolgozik egyébként. Kifejezetten építő szellemű és gondolkodású emberről van szó, aki az ésszerű javaslataival képes arra, hogy kivezessen az ismeretlenből.

Hol találkoztok?

Én gyakran járok Pestre, ott szoktunk, ám ezt nem mindig sikerül összeegyeztetni. Vannak közös helyeink. Minden nyáron, de legalább minden másodikon lejárók Hévízre, ide együtt szoktunk menni, szokott jönni a családja és együtt nyaralunk. Nagyon jó kis programokat szoktunk összehozni. Összességében nem sokat találkoznak, de telefonon tartjuk a kapcsolatot.

Mennyire stabil a gyülekezet tagsága?

Vannak aktív tagok, és mindig vannak újak. Általában egy ideig jönnek, aztán elmaradónak, néha aztán újra elkezdene járni. Inkább állandó tagok vannak, kicsi a cserélődés.

A közösségen belül hogyan tartjátok a kapcsolatot?

Szinte mindenki mindenkivel tartja a kapcsolatot. A telefonos kapcsolat is rendszeres. Vannak olyan személyek, akik vidéken dolgoznak és hétvégére járnak haza, velük pénteken az istentiszteleten találkozunk, meg telefonon beszélünk.

A tagoknak mekkora beleszólási lehetősége van a döntésekbe?

Igazából minden javaslat elfogadása vagy elvetése attól függ, hogy ésszerű-e. Nem csupán arról van szó, hogy valaki alkot egy véleményt és az van.

Vannak hangadók a közösségen belül?

Vannak. Nem irányító jelleggel, de van olyan, aki inkább hangot ad azoknak a véleményeknek, ami megfontolásra érdemes.

Olyan is van, aki akadályozni próbálja a döntéseket?

Olyan személy nincs.

Mennyire ítéled sikeresnek a közösséget? Mennyire vagy elégedett vele?

Az elmúlt két év alatt nagyon sokat elért a közösség. Elég jó közösség formálódott ki. Olyan változások történtek, mint például eszközbeli fejlesztések: műszaki dolgok, egyéb tárgyi eszközök. Ezt saját magunk finanszírozzuk meg, egyéb támogatást nem kapunk. Önfenntartóak vagyunk. Talán mondhatom, hogy példaértékű, amit elértünk.

Számíthatok egymásra a hétköznapi problémáitok megoldásában is?

Kifejezetten. Vannak olyan személyek, akik rossz szociális körülmények között élnek. Az átlagnál rosszabb vagy kifejezetten rossz körülmények között élnek. Feljük mindenki próbál segítséggel lenni. Akár háztartási berendezésre van szükségük, akár valaki ki szeretné festeni a lakását, ezt csoportos társadalmi munkával szoktuk megoldani.

Összességében elmondható, hogy a tagok életében minőségi javulást hozott a közösségen való részvétel?

Mindenképpen. Akik már régóta vannak jelen, azoknak tényleg hat a mindennapi életükre a közösség. Kiemelném azt az alapvető szemléletváltást, ami a részvételnek köszönhető.

Van más közösség is, amivel együttműködtök?

Kifejezetten nincs. A Hit Gyülekezetének a többi egységével és szerveivel vagyunk kapcsolatban. A szegedi belvárosi és a budapesti közösséggel a legszorosabb a kapcsolatunk.

Szoktatok tőlük segítséget kapni?

Szoktunk segítséget kapni, ami abban nyilvánul meg, hogy az új és a leendő tagok számára folyóiratokat, könyveket és Bibliát biztosítanak.

Van olyan személy, aki betölti az összekötő kapocs szerepet a helyi és a budapesti gyülekezet között?

Igen, ő a korábban említett L. Zoltán, aki már csak azért is alkalmas erre, mert Budapesten él. Ha értékelnünk kellene a kapcsolattartó munkásságát, akkor az kimagasló.

Mi a véleménye a gyülekezetekről a környezeteknek?

Olyan emberek számára, akik ateista életmódot folytatnak, ez egy szekta. Ez nem igaz. Kívánom, hogy legyen részük egy ilyen közösség tagjának lenni, és legyen módjuk megtapasztalni azt a szemléletváltást, amit ez hoz. A külső szemlélők véleményében kifejezetten negatív előtérbe helyeződik az a vélemény, hogy ez nem a kereszténységről szól, hanem másról. Olyan rossz jelzőkkel illetik a gyülekezetet, ami már – én úgy gondolom – súlyos.

Melyek az általatok vallott legfontosabb értékek?

Úgy gondolom, hogy keresztény értékrend nélkül az emberek bűnös életet élnek. A közösséghez tartozó emberek olyan értékeket vallanak, mint az igazságosság, a jó cselekedetek, a bűn nélküliség.

Mi a legfontosabb cél, amit szeretnétek elérni a közösséggel?

A közösség számára az a legfontosabb, hogy minél több ember vallja ezeket az értékeket. A rossz cselekedetek, a rossz társaság és a bűn mellőzése. Nagyon fontos, hogy nem a tárgyi és anyagi eszközök a legfontosabbak számunkra, hanem az értékrendváltás.

Mennyire látod ezt megvalósulni?

Kifejezetten örülök ennek a kérdésnek. Az emberekből kiveszni látszik a közösségi szellem, a közösségi értékek. Ez a közösségi erő elveszett. Nincs meg az egységre való törekvés. Bármennyire is elszomorít ez, a hitem által bízom abban, hogy ez megváltozik, és megpróbálják keresni a közösséghez tartozáshoz vezető utat.

Részt vesz-e a helyi döntések előkészítésében? Tudod-e befolyásolni ezeket a folyamatokat?

Úgy gondolom, hogy fontos az embernek, hogy részt vegyen ezekben az ügyekben. Sajnos nincs befolyásom ezekre a dolgokra, de véleményezni szoktam. Magasabb szinten mozog a politikai erő, mint a társadalmi erő.

Ismeresz valakit a helyi döntéshozók közül?

Igen, természetesen.

Vannak ötleteid, amelyekkel javítani lehetne a helyi körülményeken?

A foglalkoztatási arány javítása az elődleges szempont. Ennek megvalósítását tartom a legfontosabbnak. Olyan integrálódást elősegítő programra van szükség, amely segíti a helyi romák beilleszkedését, és helyzetük javítását eredményezi. Úgy gondolom, hogy ebben a kérdésben még a jó vélemények is erejüket veszítik a mindenkori

politikai erővel szemben. A mindenkori városvezetés nem partner a jó gondolatok elfogadásában és megvalósításában. Ezek csak úgy érvényesülhetnek, ha a politikai háttér engedékenyebb lenne.

Nagyon fontos ezen kívül, hogy azokat a szélsőséges erőket is háttérbe kellene szorítani, amelyek itt helyben is jelen vannak. Ehhez a rendvédelemre is szükség van. Nem véletlenül említtem ezt, hiszem a város polgármestere a Honvédelmi és Rendészeti Bizottság elnöke, ezért úgy gondolom, ő ebben a legkompetensebb.

Az oktatásra is nagyobb figyelmet kellene fordítani. A mindenkori ifjúság oktatására is, de a felnőttképzésre is. Ezáltal megszűnnének azok a nézetek, melyek szlogenként jelen vannak itt is, és az egész országban is, hogy a cigányok csak segélyből szeretnek élni és nem szeretnek dolgozni.

Egy olyan összetársadalmi közösségi programot kellene megteremteni, amely összehozza és megismerteti egymással a romákat és nem romákat. Ténylegesen megismerni egymást, egymás értékrendjét, mert ezt a többségi társadalom nem ismeri. A roma kultúrának nem eltűzött ápolására is nagyon nagy szükség lenne. Ebben a városban magasabbnál magasabb szintű kulturális események vannak, – elég csak megemlíteni az igen neves és nemzetközileg is jelentős őszi tárlatot, ahol több kultúrát is bemutatnak. A roma kultúrát itt is bemutatathatnánk.

Mennyire látsz bele a város költségvetésébe? Mire kellene többet vagy kevesebbet költeni?

Általam nem ismeretes hogy mekkora költségvetéssel működik a város. A programok bevezetése annak a függvénye, hogy lehetne-e ezek megvalósítására támogatást szerezni.

Ha fontosnak tartanád a célt, részt vennél-e a Hit Gyülekezettel megmozduláson, tüntetésen, aláírnál-e protestáló ívet?

A Hit Gyülekezettel semmiképp. Efféle politikai demonstráción eddig sem vett részt, és úgy gondolom, ezután sem fog. Megvan a maga véleménye az élet dolgairól, a társadalmi kérdésekről, de ebben a tekintetben semmilyen szerepet

nem vállal. Egyéni szinten – ha olyan esemény történik, mint az elmúlt időben a Tarka Magyar, a szélsőségek visszaszorítása, és tényleg az alkotmányos jogok betartatása történik egy civil összefogás eredményeként –, akkor mindenképp.

Budai Zsanett